

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת מטות

כ"א תמוז תשע"א

גליון תקכ"ז

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
8:57	8:26	7:23	
9:00	8:23	7:07	ירושלים
9:32	9:20	8:03	בארא פארק

בתוה"ק "ומקנה רב היה לבני גד ובני ראובן" (לב, א), ולכן ביקשו ממושה רבינו ע"ה שיתן להם את ארץ סיחון ועוג לנחלה ולא יקחו חלקם בתוככי אר"י ואחר שקיבלו על עצמם לילך במלחמת כיבוש אר"י חלוצים לפני המחנה, הסכים עמהם ונתן להם עפ"י ה' את ארץ סיחון ועוג לאחוזת עולם.

ידוע פירושו של זקה"ק מרן מוהרמ"מ **מלעלוב זיע"א** שמקנה רב היינו שהיה להם קנין רוחני ודביקות רבה ברב שלהם הוא משה רבינו ע"ה וכיון שא"ל השי"ת שלא יכנס לא"י לכן אמרו שאם הוא לא יכנס אף אנו נשאר עמו כאן וויתרו על הכניסה לא"י עצמה ובלבד שלא יעזבו את רבם אלא ישארו עמו עתדה"ק.

ולפי"ז יש להוסיף ולומר שבאמת אכן בתוה"ק איתא שהיה להם טעם להישאר שם עבור המקנה שלהם שיוכלו לרעות במרעה שכן ששם וא"כ איך יתיישב פירושו זה של מרן מוהרמ"מ זיע"א עם פשוטו של מקרא והרי כבר ארז"ל אין מקרא יוצא מידי פשוטו,

אלא שיש לפרש שבאמת הכל ענין אחד וגם כשאמרו שרצונם להישאר עבור מקניהם היה להם בזה כוונה אחרת שעיד"ו יפעלו שיוכל משה רבינו ע"ה ליכנס עמהם לאר"י, כי אכן עפ"י פשוטו טעם של מרעה הצאן אינו מובן כ"כ והרי השתבחה א"י כמה פעמים בדברי השי"ת בתוה"ק שהיא ארץ זבת חלב ודבש ארץ זית שמן ודבש, וכמובא באגדות חז"ל הפלגת גוזמאות שבחה וא"כ היתה מעלתה ושבחה עשרת מונים יתירה על מרעה שמן של סיחון ועוג, ואפי"ן אם בבחי' המרעה היה עדיפות לארץ סיחון ועוג עכ"ז בחשבון הכללי שפע של אר"י יתיר ועדיף ואיך העדיפו עבור המקנה את ארץ סיחון ועוג, אלא הפשט הוא שנאחזו בטעם זה כעילה שעיד"ו יוכל משה רבינו ע"ה ליכנס עמהם לאר"י משום שהי"ל בו מקנה רב ולא יכלו להפרד עמו ולכן רצו לפעול כניסתו עמהם לאר"י עיד"ו לפי שכן רואים בתוה"ק שהיתה להם דביקות מיוחדת במשה רבינו ע"ה דאי"ן שם אחר שביקשו ממושה רבינו ע"ה שיניחם את ארץ סיחון ועוג ענה להם בדברי תוכחה קשים וארוכים "והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים חטאים", ואפילו שהיה בידם תשובה להשיב לו כמו שאמנם השיבוהו משסים דבריו שכונתם לטובה ולא יניאו את לב בני"י מליכנס לאר"י ויעברו לפניהם חלוצים והסכים עמהם משה רבינו ושוב לא כעס עליהם וא"כ היו יכולים תיכף בתחילת דבריו לענותו כזאת ולמה המתינו אפי' שהצטערו בשמיעת כל אורך תוכחתו אליהם, אלא הוא משום שהי"ל כזו דביקות במשה רבינו ע"ה ומורא רבד כמורא שמים לא היו נכנסים כלל תוך דבריו והמתינו במורא גדול ודרך ארץ עד שסיים ואז ענהו ואפי' שתוכחתו זו היא היפך רצונם להישאר עמו אעפ"כ שתקו מגודל מוראם ולא רצו להסיר התוכחה ע"י היפך הענין, מסיבת שהיו בהתדבקות כ"כ במשה רבינו ע"ה ולכן רצו להישאר עמו.

וזהו ג"כ כוונת התרגום **אונקלוס** שבשמונה הערים שרצו לירש שם מונה כולם בשמותם אלעלה וכו' ורק את נבו לא הזכיר בשמו אלא כתב בית קבורתא דמשה לומר שכל מה שחפצו במקום זה ובכל המקומות שהזכירם בשמו רק משום שהם עם מקום ששם קבור משה רבינו ע"ה וכמו שמקום זה לא מוזכרו בשמו כי עיקר חשיבותו במה שמושה רבינו ע"ה טמון שם כך כל

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מוצ"ש"ק פרשת מטו"מ תש"ע
בארא פארק - ארה"ב

אלה שהזכירם בשמום לא חפצו בהם אלא כדי להשאיר בעבר הירדן סמוך לקבר משה רבינו ע"ה, וזהו לימוד המוסר הגדול לנו ולכל ישראל עד כמה צריכים אנו לדבוק באמת וכראוי בכל הצדיקי אמת שבכל הדורות דמרון בעשטה"ק זיע"א ותלמידיו הק' שכולם הם אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא כמו שהבטיחו השי"ת וגם כך יאמינו לעולם וכמו שמראה לנו תוה"ק הנהגת בני גד ובני ראובן ודביקותם במשה רבינו ע"ה וכדפירש מרן מוהרמ"מ זיע"א, וכנ"ל.

וממילא רואים אנו שעיקר כוונתם מקנה רב במשה רבינו ע"ה להישאר עמו ולפעול שיתור לו להכנס לאר"י ולכן השתמשו במקניהם שטוב להם ארץ סיחון ועוג כדי לסבב עיד"ו שיכנס עמהם משה רבינו לאר"י שהרי מובן מאליו שלא זה היה עיקר כוונתם שהרי היו אנשים גדולים מדור דעה שאיך לנו ולא יכול להיות לנו השגה בהם ובדרכיהם ואיך יתכן שהעדיפו טובת מקניהם על פני מעלת וקדושת אר"י ששפעה טובה ברוחני ובגשמי אלא כנ"ל היה זה אחיזה במהלך פעולה שיוכל משה רבינו ע"ה ליכנס לאר"י, ולכן הלכו באופן של פעולה מן הקל אל הכבד.

ואכן בתוה"ק איתא פשטים עד אין סוף ופירש"י הק' ריש פרשת "ואתחנן אל ה' בעת ההיא" אחר שכבשתי ארץ סיחון ועוג היה סבור משה רבינו ע"ה שהותר הנדר שהרי הוא מצוי כבר בארץ שהוא חלק מאר"י והלק מירושת בני"י, א"כ שמה מדכנסם לכאן הותר הנדר ויכול להכנס גם לאר"י עצמה ולכן אז ואתחנן אל ה' בעת ההיא שירשהו ליכנס עם בני"י לארץ ישראל עצמה, אלא שבאמת צריכים להבין ההוא"א של משה רבינו ע"ה והרי הנדר היה על אר"י ואיך סבר שע"י ארץ סיחון ועוג הותר הנדר, ועוד צריך להבין אם היה נדר א"כ מי התירו, והגם שיחיד מומחה מותר נדרים עכ"ז כאן יחיד מומחה הוא משה רבינו ע"ה והרי הוא נוגע שהנדר הוא עליו, ועוד שכלפי השי"ת וגדלותו כולם קמיה לא חשיב וא"כ שמה אף משה רבינו ע"ה לא חשיב כאן יחיד מומחה א"כ מה הו"א שלו הא, מי התיר כביכול הנדר להשי"ת,

אלא הענין ששם בפר' חקת בני מריבה אי' שאמר השי"ת למשה ואהרן **לכן לא תביאו את העם הזה אל הארץ אשר נתתי להם**, ולכן סבר משה רבינו ע"ה שאפי' אם העיקר על אר"י עכ"ז הלשון 'אשר נתתי להם' כולל כל מה שהשי"ת נתן להם, וכיון שארץ סיחון ועוג ג"כ ירשו עפ"י ה' א"כ אף היא בכלל הגזירה וממילא אם נכנסם לתוכם כבר שייך הותר הנדר, לכן סבר שאף הנדר עצמו אינו נדר גמור כי שם פירש"י 'לכן לא תביאו' נשבע בקפיצה שלא ירבו בתפילה על זה שזהו 'לכן' כמו 'לכן נשבעתי לבית עלי', ולכן סבר משה רבינו ע"ה שאם הוא שבועה בקפיצה אז יש מקום להתירו ואינו שבועה גמורה כמו שמצינו ביולדת ששאלו תלמידי רשב"י זיע"א אותו למה חיבה תוה"ק יולדת להביא קרבן ותירץ משום שמרוב יסורי הלידה היא קופצת ונשבעת שלא תוליד עוד ילדים וזהו שלא כרצון השי"ת לכן **המשך בעמ"ב**

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א

בפסוק החייתם כל נקבה (לא, טו), כבר עמדו בזה מה הטעם שלא הרגו במלחמה את הנשים ע"י באלשך הק', וי"ל עפ"י מ שאיתא בתרגום יונתן ובתרגום ירושלמי שאנשי המלחמה עלו לטרקלין שלהם וראו שם את בנותיהן של מלכי מדין נאות חמיטא מפרנקא (תרגום של הרבה והעגה) ואנשי המלחמה לקחו מעליהן את כל תכשיטיהם אציעה וצמיד טבעת עגיל וכו', ובכל דא חס לן למיתלי עינן בן (שלא נתנו עיניהם בהם) ולא אסתכל חד מנן בחדא מנהון ולא אתיחד חד מינן בחדא מינהון דלא ניהוי שותף עמה בניהם, ולא נמית במיתותא דמיתותן בה רשיעיא לעלמא דאתי, ודא יידבר לן ביום דינא רבא לכפרא על נפשותא קדם ה', ע"כ. ועפ"י ז"ל שבכונה החיו הנקבות שהן היו אלו שנשלו בס במעשה פעור וכמ"ש הן הנה שהיו מכירים אותן זו היא שנמשל פלוני בה כדאי"ר ברש"י, ומכיון שחזרו בתשובה רצו לקיים כמ"ש (ויגא פ): היכי דמי בעל תשובה באותה אשה באותו פרק באותו מקום, ולכן השיארום בבדי לעמוד בניסיון שלא להיכשל וכמו שהי' באמת, אלא שכ"ז מובן אילו"ל יש ציווי מהקב"ה נגד מעשיהם, אך מכיון שהקב"ה ציום להרוג אנשי מדין וגם הנשים בכלל זה לכן קצף משה על הדבר, למה לא קיימו מצות ה' בשלימות, ומה להם לחפש עבודות חדשות ונטיית הדעות, והלא לקיים מצות ה' היא העבודת הרצו"י ביותר, ועי' ביטומה ישראל (שלה) בשם הה"ק רשב"ב מפשיסחא זי"ע שביאר הניסיון של חוה לאכול ומצב של מלחמה אין להקב"ה תענוג שצאשך תאכל מעץ הדעת ותפול ממדינתה וממעלתה ויהי' לה הבחירה ותחשף למלחמת היצר אז יהי' תענוג נה"ך לה מעבודתה, משא"כ עכשיו שהיא בלי בחירה ומצב של מלחמה אין להקב"ה תענוג מזה, אך לפי"ז מהו הטענה הגדולה על חוה, אלא שחווה היתה צריכה להשיב לו שהרי ברגע זו כבר עומדת בניסיון והיא במלחמת היצר שהקב"ה ציוה שלא לאכול והוא מסיטה לאכול, ועכשיו היא נתונה בניסיון להתגבר עלי, ומה לה לחפש אחר עבודות חדשות ומוטב להיות בספק לאחר זמן מלחטוא מיד בוודאי עיי"ש, והוא כמ"ש שנגד ציווי ה' אין עצה ותבונה ואל לנו לחשוב חשבונות בזה שתביא לנו תועלת בעבודה שאין לנו עבודה גדולה יותר מלקיים ציווי בוראנו בשלימות, וכן מובא בשם גדולים (אולי מה"ק מראדזינא ז"ש) כמ"ש בתקומת המלכות ועצמיות קול במחנה וגו' אל יעשו עוד וגו' ויכלא העם מהביא, שאפי' שידעו ישראל שנדבת המשכן היא להם לכפרה על מעשה העגל והיה תשוקתם גדולה להביא עוד ועוד, אעפ"כ כשצוה ה' להפסיק מלהביא לא הביאו יותר וביטלו עצמם לציווי ה' שחשוב להם יותר מכפרתם. ע"כ.

אך כשאין ציווי ה' בדבר, יש שהיו מחפשים להם עבודה בשבירת היצר שהיו מתארים ומשתוקקים לכוף יצרם ולגרום בזה תענוג ונה"ך בשמים וכדאיתא בגמ' (ע"י ז'): ברבי המשך בעמ"ב

היא צריכה על זה כפרה וקרבו.

והנה לא מציע שהיא צריכה להתיר את נדרה וע"כ הטעם כיוון שהוא בקפיצה מיסורי הלידה א"כ אין זה שבועה מדעת גמורה ולא חשיב כלל ואי"צ הפרה והתרה אלא רק כפרה, וממילא כיון שכאן במי מריבה נשבע ה' בקפיצה והגם שלא שייך לומר אצל השי"ת שאי"ז בדעת גמורה ח"ו שהרי הוא המדע והוא היודע ואין חקר לתבונתו ותמיד הוא ית' בדעה שלימה שאפי' מלאכים ושרפים אין להם השגה עומק דעתו ית' וכש"כ בני אדם לא דעו ולא יבינו, אבל עכ"ז כיון שהיה שבועה בקפיצה אין זה דעת שלימה של הכוונה הנראית אלא מודיע בה שיעקר הכוונה לא עצם זה שלא ינסו לארץ ישראל אלא עיקר הכוונה להודיע עוצם הקפיצה שיש להשי"ת על שלא קידשו שמו ית' ע"י דיבור אל הסלע כי ע"י עונש הצדיקים הוא קידוש שם שמים בקרובי אקדש, וכיון שאין זה עיקר הכוונה אי"ז נדר גמור ולכן סבר ששיך כאן הותר הנדר שהרי כבר נכנס לארץ סיחון ועוג ולכן אז התפלל שיתיר לו השי"ת ליכנס לאר"י ואז ואתחן אל ה' בעת ההוא שיכנס לא"י.

וממילא ל"ל שכשנכנס משה רבינו ע"ה לארץ סיחון ועוג סברו גם בני גד ובני ראובן שעכשיו רואים שהנדר אינו נדר גמור וממילא כיון שיש עונשין ובלבטו ולכן רצו לילך מן הקל אל הכבד, ולומר שעכשיו בחיים חיותו יתן להם הוא דייקא עפ"י ה' את ארץ סיחון ועוג ואז כיון שהם כלולים בהארץ אשר נתתי להם הרי הותר הנדר שהרי חילק משה רבע"ה חלק מא"י בעצמו ואז זה יתיר בפועל הנדר בחלקו ואחרי שפעלו דבר זה היותר קל ילכו עכשיו מדרגא לדרגא ויפעלו אחר"י שגם שאר חלקי אר"י יחלק משה רבע"ה בעצמו לבנ"י ששם וממילא יכנס לא"י ולא ימות במדבר ואז ירויחו שאפי' שהוא יכנס לא"י והם ישארו בנחלתם שבחרו להם בארץ סיחון ועוג עכ"ז ועשו אליו נסיעות לא"י והעיקר שירוויחו שישאר עמהם ולא יסתלק בחו"ל.

שיחת קודש המשך מעמ' א'

וזהו כוונת דברי מרן רבינו מוה"מ זע"א "ומקנה רב היה לבני גד ולבני ראובן", שהיה להם מקנה רב קנין ברבם משה רבע"ה קנין רב ועצום עד שלא רצו להפרד ממונו ורצו שהוא ישאר עמהם לכן עשו כפשטיה דקרא שהשתמשו במקנה רב שלהם כתיורין ועילה לפעול כל זאת שע"י שהם טענו שהם צריכים את ארץ סיחון ועוג למקניהם א"כ מוכרחים ליתן להם ארץ זו דייקא, ממילא משה ע"ה יחלק אותם להם ואז יותר הנדר בשלימותו ויפעלו מדרגא לדרגא שגם יחלק את א"י עצמה לשאר ישראל, על כן עשו כל זה כי באמת היו אנשים גדולים ולא היו מוותרים על ירושת א"י וקדושתה עבור טובת המקנה אלא כנ"ל שלא היה זה עיקר הכוונה ורק עילה שעיד"י יותר הנדר וישארו הם וכל ישראל עם משה רבינו ע"ה.

ולכן אי' שאמרו גדרות נבנה לצאננו וערים למפינו וא"ל משה רבינו ע"ה שלא יעשו העיקר טפל והטפל עיקר אלא יקדימו הטף ואח"כ הצאן, ולכאור הלא היו הם אנשים גדולים דור דעה ואיך באמת הקדימו הממון והצאן לפני הטף והרי חינוכם בדרך ישראל סבא קודם לטובת הממון, אבל להנ"ל מובן היטב שבאמת מה שרצו הארץ למרעה הצאן זה רק עילה שעיד"י ישראל משה רבינו עמהם ולכן גם הקדימו הצאן לפני הטף לא כי הממון חשוב יותר, אלא שכאן דבר זה מכריע טפי כי עבור הצאן הם צריכים את ארץ סיחון ועוג משא"כ עבור הטף ודאי עדיף שהם יתחנכו באר"י מקום הקודש והמוקדש, א"כ אם היו מקדימים הטף היה אומר להם משה רבינו שיכנסו לא"י והרי הם רצו להשאר עמו לכן הקדימו הצאן שעיד"י יפעלו להתיר הנדר כנ"ל אבל משה רבינו ענה להם דאפילו שזו כוונתם הטובה עכ"ז יש להדיבור רושם רב ופועל פעולה ברוחניות, ואפילו דיבור בעלמא יש להקפיד שיהיה כראוי וגם בה היה להם להקדים הטף ואח"כ הצאן בחי' הכתוב "ותבחר לשון ערומים דעת

שפתי ברור מללו", אפי' שגם הוא משה רבינו הבין כוונתם שהוא מחמת רצונם שישאר עמהם ויכנס אף הוא עם כל ישראל לא"י. ומעתה זהו הפירוש בת"א שכתב שמות הערים כולם וזלת נבו שלא הזכירו בשמו אלא כתב עליו בית קבורת משה לומר שמפני שהי"ל כ"כ השתוקקות והשתדלות שישאר משה רבינו ע"ה עמהם לכן הם זכו יותר מכל ישראל שיהיה משה רבינו ע"ה ספון וטמון בחלקם שלהם דייקא, והגם שכל ישראל חפצו להשאר עם משה רבע"ה כמוש"כ בפרשה "וימסרו מאלפי ישראל למלחמה", שאחר ששמעו שבוה הלוי מיתת משה לא רצו לילך והיו צריכים להימסר בע"כ עכ"ז לבני גד ובני ראובן היה יותר מסי"נ לזה שישאר עמהם ולכן זכו שיטמן בחלקם וזהו כוונת הרמז בתרגום אונקלוס וכו"ל.

וכמו ששם "וימסרו מישראל" פירש"י מחו"ל להודיע שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל ולכן לא רצו לילך למלחמה ונמסרו בע"כ, וכמו שחזו"ן גודל לביתקומם של שבט ראובן וגד במשה רבע"ה שויתרו עבו"ז על טובת ירושת א"י כדי להשאר עמו וכדי שיתיר לו ה' הנדר ויכנס עם כל ישראל לא"י, כך זהו לנו לימוד המוסר גדול לראות עד כמה צריכים את לידבק תמיד בצדיק אמת שבכל הדורות שהם אפתשטותיה דמשה בכל דור ודור וגם כך יאמינו לעולם מרן הבעש"ט הק' ותלמידיו ותלמידי תלמידיו הק' שבכל הדורות עד ביאת גוא"צ בב"א, וכדאי' (ב"ק צ"ב:) המחובר לטהור טהור ופירשו צדיקים דכפי ערך כמה שאדם מחבר עצמו לצדיקים הטהורים כך הוא זוכה לבחי' טהרה בעצמו וכך נשפע לכ"א כפי בחינתו והשגתו ולפי ערך כמה שהוא דבוק ומבוטל לצדיק אמת זן זוכה לטהרה וקדושה עא"ס, ויעזור השי"ת שזכותם של משה ואהרן וכל הצדיקי אמת יגן עלינו ועכ"י ונוסה לדבק א"ע אליהם ולצדיקי הדורות תלמידי מרן בעש"ט הק' כרצונו וכרצון יראוי וכל בית ישראל וזכותם יגן עלינו ועכ"י אויף אייביג.

כל דבר אשר יבא באש כל דבר עבירה הבא מחמימות האש של היצר שבועת באדם לעבור עבירה, תעבירו באש דמה שחטא בהתלהבות והתחמם בעבירה צריך לתקן על ידי שיוציא עזה של מצות, ומה שעשה על ידי שנבר עליו יצרו, יתקן על ידי שיתגבר על יצרו, וכל אשר לא יבא באש אבל אם גם בשעת העבירה היה כחוח חוטה ומרידות אלא שלא היה כבולו לעמוד נגד יצרו והתגבר על תאוותיו, תעבירו במים היינו שעוסק בתורה שאין מים אלא תורה, שעל ידי שעוסק בתורה תוכפר חטאתו ויסור עונו. ועוד אפשר לפרש תעבירו במים די אם יעבירו במים על ידי דמעות עיניו, כי תשובה מכאן ולהבא מועילה. (מנחת יחזקאל, תורת מהרי"ן)

ויסעו מאיתם וישב על פי החירות אשר על פני בעל צפון ויהנו על פני בעל צפון וגי (ג, י) של פרש הכתוב פי החירות בטעם שהאדם מוצא דיבור מפיו כאלו הוא משוחרר וכן חורין מכל אחריות, וישב עליו להתבונן בישוב הדעת, אם אכן יראוי הוא לומר מה שהוא רוצה. (דעת משה)

וכן על החובה לשקול בפלס כל היוצא מפיו של האדם, היה אומר הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל דברי הגמ' (ימצא ע:) דאמר רב חמא ריחני פקחין (פקחין פקחוני עשאוני פיקח"רש"י) וביאר הוא זצ"ל אין משתמר ומשתבח כאשר הוא מונח במרתח, בסתר במקום שקט ללא קול שהדיבור קשה ליון, לאורך גיטא על הכשמים אמרו בגמרא שהקול יפה לכשמים (פריה"ט: ג) אמר ריחני פקחוני מי שיועד מתי לדבר ומתי לשתוק הוא וקרא פיקח. (ישורון)

תורת אמת פנינים יקרים על הפרשה

והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים הטאים וגו' (לכ, ד) פתח הרה"ק מוה"ר צבי הירש מ"מנוב: אמרו: מה פלא הוא מיה מה עוצם הפלת החטא של הבני גד ובני ראובן במה ששאלו נחלתן בעבר לירדן, עד שעבדו חרף יחרף אותם הריעי מהומתם לא פנתם ויאמר להם דברי קנטורין וחירופין ולא נתקרה דעתו עד ששלח יד לשוננו באבותיהם לאמר קמתם תחת אבותיכם, ואמר כי התירוץ הוא, כי בכל אבניהם אמרו דורות צאן נבנה וכו' ואגתו נחל חושי אפני בני ישראל עד אשר וזו אינו רואים אשר יאמרו אם ירצה ה' כמו שהוא מחובת האדם לומר תמיד שם ה' בכל מעשיו אשר יעשה. (בארית המים, עקדת יצחק)

ובאופן אחר יש לכאור את טענת משה רבינו על פי מה שמדייק בעל הטורים שברברי משה ויאמר אליהם משה וגי משה ויאמר אליו מה גיטא וגי שברברי משה רבינו וזכר ה' פעמים לפני ה'. והנה דבריו בני גד ובני ראובן לא נזכר אפילו פעם אחת לפני ה'. וזהו נראה שהיה המחלוקת בין משה רבינו לבני גד ובני ראובן מהו מטרות ישיבת הארץ, בני גד ובני ראובן סברו שעיקר מטרות ישיבת הארץ היא להתחיל לבני ישראל מקום מגורים נוח, שישבו איש תחת

דברי תורה המשך מעמ' א'

בימייה ולא לשמאל שהיא עושר וכבוד בשמאלה כי אם לקיים אורח המלך בעבודת השי"ת, והשיב לו אדם א"כ ל"ל תעבור פן תהרב אצא לקראתך", שאם היו כונתך בתחילה לתועלת היצור לימין או לשמאל גם אח"כ שהיית עוסק לשי"ת הייתי מניחך, אבל אם אתה רוצה לעבור בגבולי מיד לשי"ת בלי שום פני איני מניחך עי"ש, ובכסודיו של שבת הבאי בשם האלשיך הק' ע"פ חשבתי דרכי כי בשעה שהי' דוד רוצה לקום בתצות לילה להודות לה' והי' צרו מוקטרג לומר הלא דרך מלכים לישון בג שעות על היום ולמה זה תצער עצמך כ"כ, תשכב עוד מעט וערבה שנתך, לה' דוד משיב לומר לו הלא אני צריך לעמוד להנהיג המלוכה השלימה ה' כבדה היא עלי ואני צריך לזרז עצמי מפני אויבים או שאירי דברים, ואח"כ כשהי' עומד לקח את שורו ולעסוק בתורה, ויש לו עסק ותשכחות, וזה שאמר חשבתי דרכי כשרציתי לעמוד חשבתי לעשות ולעסוק בדרכים דרכי המלך כי רבים הם, ואח"כ כשמעדתו ואשיבה רגלי אל עדותי לעשות מצוותיך ותורתך ע"כ.

ולדרכנו הנ"ל ל"ל באופ"א ע"ד העבודה שהדמתי"ה מיד בקומם בחצות הי' לכל בוער כאש לעבודת הבורא ית"ש ולא הי' לו שום מלחמת היצר לקום ולעבוד את הבורא ולכן לגודל השוקתו לבא בקשרי מורא ולעמוד בניסיון להתגבר על יצרו, ע"כ הי' מחשבתו שיקום לעסוק בצרכיו הגשמיים ובעניני חולין, וככן לאחר ששם החשבתי בענינים גשמיים ועוד את עצמו במעט להמשך אחריותם או אז קם אחרי החלץ מתנשף ללחום נגד היצר ההתנתק מהגשמיות מכל וכל ואשיבה רגלי אל ה' ויהי הייני מחשבתי למקום פלוגי אני הוי' ויהי רגלי מליטות אותי לבימה"ר. ועי' במדרש שמואל (אבות פ"ב ט"א) והי' מחשבתי הפסד מצוה כנגד שכרה. (מנחת תש"ח)

הגה"ק רבי משה קורדובירו - הרמ"ק - זי"ע בעל 'אור יקר' ועוד יומא דהילולא כ"ג תמוז (ה'ש"ל)

מתולדותיו

רבינו משה קורדובירו - הרמ"ק, נולד בשנת ה'רס"ב, שלושים שנה לאחר גירוש ספרד. מקום לידתו לא ידוע, אך לפי שם משפחתו, ניתן לטעור שמוצא המשפחה מן העיר קורדובה בספרד. גם על חייו ידועו אנו רק מעט.

כ"י צעירים אנו לימים, ועוד שבענו בוז ומורדים, מכל הנערים אשר בדורינו... והצועות העניות תלויות בכותלי ביתנו... ועל השעבוד והרחימים התלויים בעווארנו, אור כגבר הלציו והמשך במלוא המרץ במלאכת כתיבו אשר הפכוה למורה. לא ק מורה של תבירו וברותו הגדולים, אלא של כלל חכמי הדורות הבאים. מדובר בספרו הראשון "פירוס רימונים", שמלאכת כתיבתו הסתיימה בסוף חודש אב שנת ה'שי"ח כשהוא בן עשרים ושש שנה בלבד.

הש"ח כשהוא בן עשרים ושש שנה בלבד. חיבור זה הינו מופת לתורת הקבלה - זהו גיבוש של המקורות העוסקים בנושא זה, בראש וראשונה ספר הזוהר הקי על כל חלקיו, חבורי היסוד, ספר היצירה וספר הבהיר וקונטרסי חים קדומים אחרים שיצרו המקובלים בשלוש המאות האחרונות... זהו מפעל אדיר בדגמתו לאדם אחד שהשכיל אל רק לקלוט את כל הכתוב והמעיו למרות הכמות האדירה, אלא גם להתמודד עם כל בילבול הנושאים ואף ניגודי הדעות ששלטו בהם. את כל אלה הצליח רבינו הרמ"ק לאחד ולגבש בצורה ברורה ומקיפה בכרך אחד. בשלושים ושנים עשרים (פמניו ל"ב נתיבות החכמה בספר היצירה) נערכו באופן מופלא ושלכל רב כל תורות היסוד של הקבלה על כל התענופותיה ושימושיה. ספר זה מכונה בדרך חיבה "פירוס רימונים" והוא אצור של מקורות ודעות של כל המאות הקודמות, וככזה, כבר מהווה נסע ענק ורב ערך לכל המעינים בו. מלבד המקורות הרבים שמובאים בו, שיטתו של תורת הקבלה אותה מביא הרמ"ק בספרו בבהירות כה נפלאה, הייתה בעצם מענה לתפילותיהם של כל חכמי הדורות שניסו להכיר עולם סתום זה. פירושו זה חשוב מאין כמותו להבנת ספר הזוהר כמעט מילה במילה, אלא שכתובות הגדולה הביאה לכך שמאות בשנים פשוט לא נגעו בו ורק בעת האחרונה החלה בירושלים הרפסת הפירוש. בן כתביו הנוספים נמצא הספר "שעור קומה" שגם בו חלק הפירוש לספר הזוהר. "ספר אלימה רבת" - באורים בקבלה, "תומר דבורה" - ספר מוסר המיוסד על "ג מידות התנהגה, אור נערים" - קונטרס העוסק במעלת לימוד הקבלה, "תפילה למשה" - סיפור תפילה עם באור כוונות התפילה לפי חכמת הקבלה.

במהלך שנה עשרים נמשך רבינו לתתום הנסתר והחל בלימוד הקבלה אצל המורה המקובל רבי שלמה אלקבץ (מהבר יצח זודי), שגם הפך לגיסו עם נישואיו של רבינו משה קורדובירו לאחותו... הוא הכניסו להיכל סתרי תורה ועוררו לשיקוד בלימוד ספר הזוהר, וכן מסר בידיו כלים להבנת דויו. באותם ימים היו מתארגנים מידי ערב שבת כל המקובלים יחדיו להתבודדות על חטאייהם, לדרוש בתורת הנסתר ולעסוק בספר הזוהר שמשך את לב כל המקובלים. יש לציין, שספר זה נדפס אז לראשונה טכן סמוך מאוד לתחילת תקופת האחרונים של מפנה עצום בהרפסת הספרים, והוחל בהרפסת ספרי קודש, דבר שגרם לתאווצה רבה בהוצאת ספרים והרפסתם שהעשירו את עולם התורה. כבר אז, בהיותו צעיר לימים, נתפרסם הרמ"ק, והיה לחוד החנית בתורת הקבלה. בישיבה שניהל נשא את דרשותיו והעמיד תלמידים רבים, בהם רבינו חיים ויטאל, רבי אברהם גלנטי (בעל קול בוים) ורבי אליהו ד' וידאש (בעל

הסתלקותו בכ"ג תמוז שנת ה'ש"ל שדר אבל כבד בעיה. רבינו משה קורדובירו החזיר את נשמתו הזכה והטהורה למקור מחצבתה במרומים והוא בן מ"ח שנים בלבד. אחרי ארונו הלכו רבותיו: הגה"ק רבי שלמה אלקבץ שהכניסו עשרים ושמונה שנים קודם אל היכל הקבלה, עמו רבו הקשיש, גדול הפוסקים הספרדים אחרי הגה"ק רבינו הרמב"ם שהוראותיו נתפסו לכל ישראל - הגה"ק רבינו יוסף קארו, שבהספד בכח ואמר: "כאן נגנו ארון התורה". בן קהל המלוזים התהלך לו איש כבן שלושים שהגיע לצפת מספר חודשים מועט קודם להספיק ליהנות וללמוד לעומקה של תורת הסוד בפרק זמן קצר זה מותרתו של הנפטר, הלא הוא הגה"ק רבי יצחק לוריא - האר"י הקדוש, התלמיד אשר ירש את מקום רבו הגדול במקדש-המסתורין שבצפת, ומקומם של כל בעלי-הסוד אבד הוא לפניו ואחריו לא קם כמותו התלמיד הפך מורה האמונה לעם, ובעשירית ימיו - פחות משתיים - הוא שינה הע"ב את פני הקבלה בתורה חושבה, עד שלא היה לה עם אחותה הבכירה, הקבלה המסורתית, קבלת רבו רבינו הרמ"ק, אלא שיתוף השם בלבד. האר"י הקי הצליח ברובו-פיו - בתורתו שגוריו הקי העולה אחריו בכתבים - לברוא עולם חדש. הוא שיתר את הקבלה מכל כבלי העבר, הוא הוציא אותה מפינת סתרה, בה הייתה חבויה מדורות עולם, והעלה והושיבה במקלות על כס השלטון הרוחני באומה, שממנו שלטה בכל תחומי הרוח והחיים, כמעט שלטון יחיד, במשך המאות-הבאות...

ראשית חכמה) אשר יעקב מים על ידו בתורת הנסתר. בבוא האר"י לצפת נתחבר אלו הרמ"ק, ושניהם העמידו בחכמה הנסתר, והשפיעו על לוח שפע רב. מהיום ההוא הייתה ברית אהבה כרותה בין המורה הגדול לתורת הסוד ובין הרמ"ק שהרחיב את שיטת האר"י בכמה פרטים, האיר את מושגייה באור בהיר, ונתן להם באורים מתקבלים על השכל האנושי. עם הגעתו של רבינו האר"י הקדוש, רבי יצחק לוריא אשכנזי מצפת, הפך הרמ"ק לרבו בחיבורו "ספר הגירושין", חלק משרימות שנתרו בדיניו מימי

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

הילולא דצדיקיה

Table with columns for names, dates, and descriptions. Includes entries for R. Yehuda Arye, R. Eliezer, and R. Yehoshua. The table contains specific details about the lives and works of these scholars, including their dates of birth and death, and the titles of their books.

